

Cirkulärnr: 1993:17
Diariernr: 1993:0116
Handläggare: Marianne Hörding
Avdsek: KEP Förh
Datum: 1993-01-22
Mottagare: Kommunstyrelsen, Personalnämnd/utskott
motsvarande
Rubrik: Ändrade regler för sjukersättning m m inom
socialförsäkringen
Bilaga: SFS 1992:1701

Personalpolitik 1993-2:06 Nyckelord: AFL, LAF, SjLL

Ändrade regler för sjukersättning m m inom socialförsäkringen

Riksdagen har beslutat om ett antal förändringar inom socialförsäkringens område.

Besluten återfinns i

SFS 1992:1701 Lag om ändring i lagen om sjuklön
SFS 1992:1702 Lag om ändring i lagen om allmän försäkring SFS 1992:1704 Lag om ändring i lagen om arbetsskadeförsäkring SFS 1992:1705 Lag om ändring i lagen om ersättning och ledighet för närståendevård SFS 1992:1706 Lag om ändring i lagen om ersättning till smittbärare

Förändringarna berör

* ändrade regler för sjukersättning, som innebär

- införande av en karensdag i systemen för sjukersättning
- ändrade ersättningsnivåer inom sjukpenningförsäkringen

* ändrade ersättningsnivåer vad avser

- rehabiliteringspenning
- närståendepenning
- smittbärappenning

* ändrade regler för förtidspension, som innebär

- införandet av två nya förtidspensionsnivåer.

Bakgrund finns i proposition 1992/93:31 om ändrad sjukersättning m m samt i socialförsäkringsutskottets betänkande 1992/93:SfU 9 besparingar i socialförsäkringssystemet.

INFÖRANDE AV EN KARENSDAG

Definition

Fr o m 1993-04-01 införs en karensdag såväl i Lagen om sjuklön (SjLL) som i Lagen om allmän försäkring (AFL). Detta innebär att sjuklön ska utges med 0 kr för den första sjuklöneberättigande dagen i sjuklöneperioden. För den som inte är berättigad till sjuklön enligt SjLL innebär det att inte heller sjukpenning ska utges för den första sjukpenningberättigade dagen i sjukperioden.

Enligt SjLL är rätten till sjuklön inte förenad med något krav på att sjukfrånvaron skall ha varat viss minsta tid under en dag. I AFL däremot krävs att arbetsförmågan varit nedsatt med minst en fjärdedel, dvs i princip att frånvaron varit minst en fjärdedel av arbetstiden.

Begreppet karensdag behöver således inte innebära en hel dags frånvaro.

Allmänt högriskskydd

För att skydda den enskilde från ett alltför omfattande inkomstbortfall införs ett allmänt högriskskydd så att antalet karensdagar när det gäller sjuklön respektive sjukpenning var för sig begränsas till tid under en tolv månadersperiod. Antalet tio gäller även varje arbetsgivare för sig.

Kostnadsansvaret för det allmänna högriskskyddet inom SjLL bärs av arbetsgivaren och utgör 75 procent sjuklön.

Särskilt högriskskydd

Det hittillsvarande högriskskyddet för personer som har en omfattande och återkommande sjukfrånvaro ("AMOS-fallen") och för vilket försäkringskassan bär kostnadsansvaret blir kvar oförändrat som s k särskilt högriskskydd. Någon karensdag ska således inte beräknas för dem som omfattas av det särskilda högriskskyddet.

Återinsjuknanderegeln

För att karensdagen inte ska medföra att den som varit sjuk dröjer med att återgå till arbetet för att inte riskera att drabbas av ny karensdag har en ändring skett beträffande begreppet sjukperiod. Sålunda ska en ny sjukperiod som börjar inom fem dagar från det en tidigare sjukperiod avslutats betraktas som en fortsättning på den tidigare sjukperioden när det gäller karensdag, ersättnings storlek och sjuklöneperiodens längd. Om en sjuklöneperiod inte pågått 14 dagar när den första sjukperioden avslutas ska samma sjuklöneperiod fortsätta vid återinsjuknandet. Om den tidigare sjuklöneperioden varat 14 dagar ska någon ny period inte börja löpa. Femdagarsreglen kan illustreras med att den som återgått i arbete en torsdag således ska insjukna på nytt senast följande måndag för att omfattas av bestämmelsen.

I andra hänseenden gäller att återinsjuknandet inleder en ny sjukperiod, vilket bl a innebär att ny sjukankmälan måste göras och att krav på läkarintyg också ska räknas från sjukankänningsdagen vid det nya sjukfallet.

Försäkring mot höga sjuklönekostnader

Företag med en årlig lönesumma som inte överstiger 90 basbelopp kan även fortsättningsvis teckna en frivillig försäkring mot höga sjuklönekostnader. Försäkringen innehåller en självrisk genom att den inte ersätter företagets kostnader för de två första dagarna med sjuklön i sjukperioden. Eftersom införandet av en karensdag innebär en förskjutning i tiden av de två första dagarna med sjuklön i varje sjuklöneperiod kommer effekterna av detta att beaktas vid fastställandet av försäkringspremien för år 1993.

Ingen karens

Karensdag införs inte för rehabiliteringspenning, sjukpenning vid medicinsk behandling/rehabilitering, närståendepenning, smittbärarpennning, tillfällig föräldrapennning och havandeskapspenning.

FÖRÄNDRING AV ERSÄTTNINGSNIVÅER FR O M 1993-04-01

Förutom karensdagen som innebär att den anställde får 75 procent sjuklön/65 procent sjukpenning i två dagar i stället för tre, sker ingen ändring i nuvarande system förrän fr o m dag 91 i sjukperioden.

Då sänks sjukpenningnivån från tidigare 90 procent till 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten och från och med dag 366 i sjukperioden blir sjukpenningnivån 70 procent. Enligt övergångsbestämmelserna ska vid tillämpning av den nya bestämmelsen om sänkning av kompensationsnivån till 70 procent i fall då sjukperioden påbörjats för den 1 juli 1992 bortses från tid före detta datum. Därigenom kommer en sänkning till nivån 70 procent att kunna ske tidigast den 1 juli 1993. Dock konstateras i proposition och betänkande att ytterligare utredning behövs angående ett antal frågor sammanhängande med 70 procent-nivån. Ytterligare beslut kan därför väntas under våren 93.

Även rehabiliteringspenningen (avseende arbetslivsinriktad rehabilitering) sänks från 100 procent till 95 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten.

Beträffande sjukpenning som utges vid medicinsk behandling/ rehabilitering samt närståendepenning och smittbärrpenning gäller att respektive ersättningsnivå är höjd från tidigare 65 procent till 80 procent av SGI för de tre första dagarna i en sjukperiod.

ARBETSSKADA

Förändringarna vad avser karensdag och ändrade nivåer m m medför ingen speciell förändring vad gäller arbetsskador. Inom samordningstiden - 180 dagar - gäller samma ordning som vid vanlig sjukdom. Därmed kan även arbetsskada få karensdag. Vidare gäller - som hittills - att recidiv av godkänd arbets- skada - även efter samordningstid - medför att sjuklöneperiod börjar löpa. För den som inte omfattas av sjuklönesystemet kommer däremot arbetsskadesjukpenning att utges efter samordningstidens slut även för den första dagen i en sjukperiod.

ÖVRIGT

Fr o m 1993-01-01 upphör regeln att en fjärdedels sjukpenning endast kunde utges t o m dag 365 i ett sjukfall. Dock konstateras att nivån bör tillämpas restriktivt.

Enligt nu gällande reglerna kan förtidspension/ sjukbidrag utges som hel, två tredjedels eller halv förmån.

Fr o m 1993-07-01 gäller följande nivåer för förtidspension/ sjukbidrag, nämligen hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels förmån. Hel förmån utges endast om arbetsförmågan är helt nedsatt och inte som nu även om en ringa del återstår. Tre fjärdedels förmån utges om arbetsförmågan inte är helt nedsatt men är nedsatt med minst tre fjärdelar. Halv förmån ska utges om arbetsförmågan är nedsatt i mindre grad men med minst hälften. En fjärdedels förmån ska utges om arbetsförmågan är nedsatt med mindre än hälften men med minst en fjärdedel. En fjärdedels förmån bör enligt propositionen utges med restriktivitet.

De som uppstår två tredjedels förmån när de nya reglerna träder i kraft ska kunna behålla denna ersättningsnivå tills en omprövning aktualiseras.

Frågor angående innehållet i detta cirkulär besvaras av Marianne Hörding, Bengt Pewe och Annika Werner.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Kommunalekonomi och Personalpolitik
Förhandlingssektionen

Markus Gustafsson

Marianne Hörding